

Prof. dr. sc. Jovo Ateljević
izvanredni profesor
jovo.ateljevic@efbl.org
Univerzitet u Banjoj Luci
Ekonomski fakultet Banja Luka
Ulica Majke Jugovića 4
78000 Banja Luka
Bosna i Hercegovina
tel.: +38751430031

Vedran Milojica, mag. oec.
vedran_mi@yahoo.com
Luki 36, 51000 Rijeka
tel.: +38551672497

PRIKAZ KNJIGE

Naslov: Prva znanstveno-stručna konferencija "Razvoj kompetentnih ljudskih resursa za potrebe turizma u zemljama regiona jugoistočne Europe"

Nakladnik: Univerzitet u istočnom Sarajevu, Vuka Karadzica 30, Istočno Sarajevo, BIH

Mjesto i godina izdanja: Sarajevo, 2012.

Broj stranica: 559

ISBN 978-9958-09 I 2-0-9

Ekonomski fakultet Sveučilišta u istočnom Sarajevu i Centar inovativnosti i poduzetništva, sveučilišta u Zenici bili su organizatori prve znanstveno-stručne konferencije "Razvoj kompetentnih ljudskih resursa za potrebe turizma u zemljama regiona jugoistočne Europe". Konferencija je održana 28. - 31. ožujka 2012. godine u Jahorini, u Bosni i Hercegovini.

Teme prve konferencije su bile: turizam-ekonomski rast i razvoj, turizam-regionalni i ruralni razvoj, turizam i međugranična suradnja, alternativni oblici turizma, konkurentnost u turizmu, poduzetništvo i inovacije u turizmu, turizam-tržište rada i ljudski kapital, turizam i prirodno okruženje uključujući klimatske promjene, ekonomska analiza turističke potražnje, politika turističkoga razvoja, turizam i porezi, politički značaj turizma, ekonomska analiza turističke ponude, transport u turizmu, MICE turizam, gastronomija i turizam, logistika i turizam, kvaliteta u turizmu i ostale teme važne za razvoj turizma.

Organizacijski odbor konferencije je brojio 17 članova, dok je znanstveni odbor brojio 36 članova iz Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Njemačke, Albanije, Hrvatske, Rusije i Srbije.

Recenzenti su odradili važan i naporan posao, odačavši najoriginalnije i najkvalitetnije znanstvene radove primjerene za objavu i prezentaciju na konferenciji, s ciljem poticanja rasprave i razmjene znanstvene misli. Rezultat ovoga velikoga napora je uobičaen u obliku zbornika radova od 558 stranica, s 48 odabranih znanstvenih radova objavljenih na srpskom i engleskom jeziku, na latiničnom i ciriličnom pismu.

Autori su objavili 15 radova samostalno, dok je ostatak radova objavljen u suautorstvu (20 radova u suradnji 2 suautora, 8 radova u suradnji 3 suautora, 1 rad u suradnji 4 suautora, 2 rada u suradnji 5 suautora te 2 rada u suradnji 6 suautora). Na kongresu je sudjelovalo ukupno 94 autora (10 iz Hrvatske, 12 iz Srbije, 4 iz Crne Gore, 66 iz Bosne i Hercegovine te

2 iz Makedonije). Autori su u svojim člancima obradili teme iz područja turizma s globalnoga gledišta pritom analizirajući utjecaj turizma na makroekonomsku stabilnost i ekonomski razvoj u uvjetima krize. Također su ukazali na mogućnost razvoja uspješne i konkurentne turističke ponude s različitim gledišta (npr. primjena marketinške analize turističke ponude uz naglasak na važnost promocije i bendiranja turističkoga odredišta, važnost pridržavanja postulata održivoga razvoja, važnosti prometa u turizmu, organizacije događaja u turističkom odredištu, vrednovanje poduzetničkoga inputa u razvoju održivih alternativnih oblika turizma, mogućnosti razvoja turizma korištenjem projekata prekogranične suradnje te analiza kvalitete turističkih usluga na primjeru turističkih odredišta).

Upravljanje ljudskim potencijalima predstavlja važan, i može se opravdano reći, ključan čimbenik ostvarenja konkurenčkih prednosti i uspješnoga poslovanja u turizmu i hotelskoj industriji, na što su ukazali neki od autora, naglašavajući činjenicu da je uspješnim upravljanjem ljudskim potencijalima moguće unaprijediti radnu učinkovitost i razviti konkurentno poslovanje na razini turističkoga odredišta. Analizirana je važnost planiranja edukacije i motiviranja zaposlenih za uspješan razvoj turizma, nagrađivanje članova nadzornih odbora i uprava u hotelskim poduzećima te važnost integralnog znanja kao ključ razvoja ljudskih potencijala u turizmu.

Svrha ove, i budućih konferencija, je omogućiti interdisciplinarnu suradnju između znanstvenika i iskusnih praktičara kako bi se sinergijom raznih istraživačkih alata i metoda objedinila teoretska promišljanja i empirijski rezultati poduzetih najnovijih istraživanja u području turizma i hotelske industrije te konačno kroz raspravu o donesenim zaključcima poduzetih istraživanja dali prijedlozi budućih strateških smjernica s ciljem unaprjeđenja turističke ponude i tržišnoga položaja

Promjene na turističkom tržištu odvijaju se svakodnevno, učestalije su i intenzivnije, što nameće nužnost kontinuiranog istraživanja turističkoga tržišta i prilagodbu ponude svjetskim trendovima u turizmu i hotelskoj industriji. S obzirom da razvoj turizma nosi pozitivne, ali i jednim dijelom negativne posljedice za okolinu i prirodne izvore, nužno je posvetiti veliku pažnju analizi potencijala i pronalaženju primjerenih rješenja i alternativa s ciljem razvoja suvremene turističke ponude uz strogo pridržavanje načela održivog razvoja, kako bi se očuvali resursi i iskoristile šanse i prilike za kreiranje visokokvalitetne i konkurentne turističke ponude.

Analizirajući objavljene članke i rezultate poduzetih istraživanja može se zaključiti da su, ne samo dani vrijedni prijedlozi i smjernice budućeg razvoja suvremene turističke ponude, temeljeni na rezultatima empirijskih istraživanja i primjerima dobre prakse u turizmu i hotelskoj industriji, već i da su obradene teme dale istraživačima materijal za promišljanje novih ideja za buduća istraživanja u turizmu i hotelskoj industriji. Navedeno ukazuje da je konferencija ostvarila svoju svrhu i cilj, odnosno znanstveni doprinos razvoju turizma i hotelske industrije.

Znanstvenoistraživački rad u suradnji s istraživačima i praktičara predstavlja važnu i nezaobilaznu komponentu uspješnoga razvoja turističke ponude, kao i kreiranja uspješne i konkurentne turističke ponude, što je i dokazano objavom ovoga zbornika. S obzirom na ostvarene rezultate ove konferencije, može se opravdano pretpostaviti da će sljedeće konferencije polući također vrhunske rezultate te dati značajan doprinos znanosti u području turizma i hotelske industrije.